Možno dostať invalidný dôchodok spätne?

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 20. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Pri spätnej výplate odlíšte dátum vzniku invalidity, uplatnenie nároku a skutočné obdobie výplaty. Staršia diagnóza ani trojročná premlčacia lehota nezaručujú automatický doplatok.

Spätné priznanie neznamená automatický doplatok

Invalidný dôchodok možno riešiť aj vo vzťahu k skoršiemu obdobiu, ale samotná staršia diagnóza nedokazuje, odkedy dávka patrí. Treba rozlíšiť vznik zdravotných ťažkostí, dátum vzniku invalidity, splnenie ďalších podmienok a uplatnenie nároku. Každý z týchto dátumov môže byť iný. Základ nároku upravujú § 70 až 72 a podmienky výplaty aj ďalšie ustanovenia zákona. [1]

Čitateľ by preto nemal vychádzať z predstavy „mám správu spred piatich rokov, dostanem päť rokov doplatené“. Rozhodujúce je, čo možno za konkrétne obdobie preukázať a aké pravidlá sa naň vzťahujú.

Trojročné pravidlo a jeho hranice

Podľa § 114 sa nárok na výplatu dávky alebo jej časti premlčuje uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý patrili. Lehota neplynie počas konania o dávke a v zákonom určenej situácii, keď účastníkovi, ktorý musí mať opatrovníka, nebol ustanovený. Samotný nárok na dávku podľa § 113 ods. 1 uplynutím času nezaniká. Premlčať sa môže výplata za konkrétne dni; tri roky preto nie sú automaticky priznaným doplatkom. [1]

Pri dodatočnom zistení nesprávne priznanej či vyplácanej dávky upravuje § 112 aj priznanie alebo zvýšenie spätne. Konkrétny právny dôvod a rozhodujúci dátum je preto potrebné posúdiť podľa spisu, nie podľa všeobecnej internetovej kalkulačky.

Aké dôkazy sa viažu na skorší dátum

Usporiadajte nálezy podľa obdobia, ku ktorému sa vzťahujú. Dnešná správa o súčasnom závažnom stave nemusí sama dokazovať rovnakú závažnosť pred viacerými rokmi. Staršie odborné správy, hospitalizácie a údaje o vývoji ochorenia môžu pomôcť objasniť skorší stav; posúdenie dátumu patrí príslušnej inštitúcii. [1]

Súčasne preverte poistenie ku dňu, ktorý je pre nárok rozhodujúci. Ak sa mení uvažovaný dátum vzniku invalidity, môže byť dôležité aj to, koľko rokov poistenia bolo získaných pred ním. Zdravotné a poistné podmienky nemožno hodnotiť oddelene od času.

Ako svoju otázku správne pomenovať

Pri podaní alebo doplnení uveďte, od ktorého dátumu nárok uplatňujete a na aké podklady sa odvolávate. Odlišujte prvú žiadosť, žiadosť o zvýšenie pri zhoršení a nesúhlas s dátumom v už doručenom rozhodnutí. Ak ešte plynie odvolacia lehota, riaďte sa poučením; zaslanie novej všeobecnej žiadosti nemusí nahradiť opravný prostriedok. [1]

K rozhovoru s poisťovňou si pripravte časovú os, predchádzajúce žiadosti, rozhodnutia a dátumy ich doručenia. Pomáha to odlíšiť, či ide o prvé uplatnenie, pokračujúce konanie alebo dodatočne zistenú nesprávnosť.

Modelová situácia: ochorenie začalo skôr

Človek má diagnózu od roku 2023, ale žiada až v roku 2026. Treba preveriť, odkedy jeho zdravotný stav spĺňal definíciu invalidity, či vtedy spĺňal poistnú podmienku a ako sa uplatní pravidlo o výplate. Rok 2023 na prvej správe nie je automatický dátum priznania. Tento príklad zámerne neurčuje výsledný doplatok.

Čo skontrolovať pri vyúčtovaní

V rozhodnutí si všimnite dátum priznania, použité sumy v jednotlivých obdobiach a prípadné zúčtovanie so skôr vyplatenými dávkami podľa zákona. Doplatok nemusí byť jednoduchý násobok dnešnej mesačnej sumy. Pri nejasnosti žiadajte rozpis a vysvetlenie konkrétneho obdobia. O spôsoboch podania a dokladoch informuje Sociálna poisťovňa v oficiálnom návode; o spätnej výplate musí rozhodnúť podľa vášho prípadu. [2] [1]

Ako si pripraviť časovú os na preverenie spätného nároku

Prípravu nezačínajte násobením dnešnej mesačnej sumy počtom minulých mesiacov. Najskôr oddeľte zdravotnú časovú os od časovej osi podaní. Obe sa pri posúdení stretnú, ale nie sú totožné. Právny rámec tvoria najmä § 70 až 72 a § 112 až 114.

Pracovná os pre spätné obdobie

Bod	Čím ho označiť	Otázka, ktorú rieši
Prvé zdravotné ťažkosti	Staršia správa alebo hospitalizácia.	Kedy sa ochorenie prejavovalo?
Tvrdený vznik invalidity	Doklady opisujúce potrebnú závažnosť v konkrétnom období.	Odkedy mohla byť splnená zákonná definícia?
Uplatnenie nároku	Žiadosť a doklad o jej podaní.	Kedy bolo začaté príslušné vybavovanie?
Rozhodnutie a výplata	Priznaný dátum, mesačné sumy a zúčtovanie.	Za ktoré obdobia a z akého dôvodu bolo plnenie určené?

Vymyslený príklad: prvý nález je z roku 2022, výrazné zhoršenie dokumentuje správa z roku 2025 a žiadosť bola podaná v roku 2026. Nemožno automaticky vybrať rok 2022 iba preto, že je najstarší, ani rok 2025 iba preto, že správa obsahuje závažnejší opis. Treba posúdiť, čo jednotlivé nálezy skutočne dokazujú a kedy boli splnené ostatné podmienky.

Pri už vedenom konaní doplňte do osi aj jeho začiatok a predchádzajúce rozhodnutia. § 114 rozlišuje beh premlčacej lehoty od času konania. Preto tu neponúkame jeden dátum „odpočítajte tri roky“, ktorý by bol správny pre všetkých.

Ak už rozhodnutie určuje skoršie obdobie, kontrolujte doplatok po jednotlivých úsekoch podľa vtedajších súm. Osobitne si nechajte vysvetliť prípadné zúčtovanie. Rozdiel od súčinu dnešnej

sumy a počtu mesiacov ešte sám nedokazuje nedoplatok.

Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení — znenie účinné 1. 9. – 30. 12. 2026

§ 112 dodatočné priznanie/zvýšenie a zúčtovanie

[2] Sociálna poisťovňa: Ako požiadať o invalidný dôchodok

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.